

РЕШЕНИЕ

№ 1927

гр. София, 02.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-В СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Анелия Маркова

Членове: Пепа М.а-Тонева
Василена Дранчовска

при участието на секретаря Виктория Цв. Каменова
като разгледа докладваното от Василена Дранчовска Въззивно гражданско дело № 20221100504594 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Въззивното производство е образувано по подадена в законоустановения срок въззивна жалба на ищеца „П.Е.П.“ ЕАД (конституиран в хода на процеса на мястото на първоначалния ищец „П.Е.П.“ ЕООД след заличаването му като търговец) срещу решение № 20205162/29.10.2021 г., постановено по гр.д. № 71234/2019 г. по описа на СРС, 168 състав, с което са отхвърлени предявените срещу „Х.“ ЕООД, „Х.п. и и.с.“ ЕООД и „П.“ ООД отрицателни установителни искове за прогласяване на основание чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 3 ЗЗД нищожността на клаузата на чл. 18 от Договор от 12.11.2014 г. за извършване на строително-монтажни работи.

Във въззивната жалба се съдържат доводи за неправилност на решението поради противоречие с материалния закон и необоснованост, като въззивникът счита, че с оспорената клауза дължимостта на цената е поставена под условие и в зависимост от извършените плащания по чл. 12 от договора, без оглед на приемането на работата, което било изключено като предпоставка за възникване на задължението за възнаграждение. Намира, че разпоредбата на чл. 266, ал. 1 ЗЗД е императивна, а клаузата на чл. 18 ѝ противоречи, тъй като предвижда дължимост на пълния размер на цената при забава дори само на една вноска от нея, без оглед на обстоятелството дали работата е била приета.

Твърди, че оспорената клауза предвижда заплащане на неустойка, която противоречи на добрите нрави. Ето защо моли първоинстанционното решение да бъде отменено и предявените искове да бъдат уважени изцяло.

Въззиваемият „Х.п. и и.с.“ ЕООД счита, че въззивната жалба е основателна, а решението на СРС е неправилно и следва да бъде отменено.

Въззиваемият „Х.“ ЕООД, редовно уведомен по реда на чл. 50, ал. 2 ГПК, не подава отговор на въззивната жалба и не изразява становище по нея.

Въззиваемият „П.“ ООД счита, че решението на СРС е правилно и следва да бъде потвърдено.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на страните, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Изключение от това правило е нарушението на императивна материалноправна норма, което може да бъде констатирано като порок от въззивната инстанция и без да е било изрично заявено като основание за обжалване, тъй като се касае за приложение на установена в публичен интерес норма, а не за диспозитивно правило. Всички останали оплаквания, свързани с неправилност на обжалваното решение, следва да бъдат изрично указани чрез посочване в какво точно се изразяват, за да може въззивният съд да извърши проверка за правилността на първоинстанционното решение до посоченото. В този смисъл са задължителните тълкувателни разяснения на Тълкувателно решение № 1/2013 г., постановено по тълк. дело № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК, т. 1.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо. Същото е и правилно, като въззивният състав споделя мотивите на първоинстанционния съд, поради което и на основание чл. 272 ГПК препраща към тях. Във връзка с доводите във въззивната жалба следва да се добави и следното:

С оглед твърденията на страните и на основание чл. 145, ал. 1, т. 3 и т. 4 ГПК по делото са обявени за безспорни и ненуждаещи се от доказване обстоятелствата, че е налице сключен на 12.11.2014 г. договор между Консорциум „ХИТ-ПСП“ ДЗЗД и „Х.“ ЕООД, в качеството на възложители, и „П.“ ООД, в качеството на изпълнител, за извършване на СМР, свързани с обществена поръчка с наименование „Реконструкция на път НКV 1172 (III-5074) Стамболово – граница общ. (Стамболово-Кърджали) – III-5072 с ид. № 26/321/01162. Видно от съдържанието на приложения договор, страните са уговорили възнаграждение за възложените строително-монтажни работи, изчислено съобразно вид, количество и единична цена на всяка ремонтна дейност, съобразно приложение № 1 към договора, чиято обща стойност възлиза на 2161836,96 лв. с ДДС (чл. 12, ал. 1 от договора). Уговорено е, че плащането на цената се извършва авансово в размер на 50 %, както и на междинни плащания за пълната стойност на приетите СМР всеки месец, от които се приспада авансово

платената половина от възнаграждението, като приемането на работата следва да се извърши от възложителя в срок от 7 дни от изтичането на съответния месец и при липса на възражения в този срок се приема, че работата е приета и подлежи на заплащане (чл. 12, ал. 2 и ал. 3 от договора).

Описаните клаузи очертават ясно волята на страните за начина, по който се изчислява и заплаща дължимото по договора възнаграждение, като същият не противоречи на разпоредбата на чл. 266, ал. 1 ЗЗД – видно е, че цената за извършените СМР подлежи на заплащане след приемането ѝ поетапно всеки месец. Оспорената клауза на чл. 18 от договора не внася противоречие в съдържанието на съглашението и не променя предпоставките или падежа за заплащане на възнаграждението, като със същата единствено е уговорено, че договорът може да бъде нотариално заверен и в този случай в полза на изпълнителя възниква възможност за снабдяване със заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК за цялата цена, в случай че същата не е платена след изтичане на 7 дни от крайния срок по договора – 30.06.2015 г. Противно на доводите на ищеца, текстът на клаузата не въвежда нов падеж за цялото възнаграждение – при тълкуване на цялото съдържание на сделката е несъмнено, че същото се дължи авансово (в размер на 50%), а впоследствие за всяка изпълнена работа, която се отчита и приема ежемесечно. С оспорената клауза е въведена предвидената и в закона възможност за едната страна по договора да се снабди с изпълнително основание по реда на чл. 417 ГПК при липса на изпълнение на насрещното парично задължение на възложителя. При издадена заповед за изпълнение по този ред и след подадено от възложителя възражение ще бъде образувано исково производство, в рамките на което изпълнителят ще носи тежестта да докаже настъпилата изискуемост на вземането му за възнаграждение – изпълнение и приемане на възложената работа съобразно вида, количеството и единичните цени по приложение № 1 към договора. В този смисъл доводите на въззивника, че с оспорената клауза се изключвала обвързаността на задължението за цената с приемането на работата, е несъстоятелно – предпоставките за възникване на вземането на изпълнителя са описани в чл. 12, а с чл. 18 единствено е регламентирана процесуалната възможност на последния да инициира заповедно производство по чл. 417 ГПК при липса на плащане след изтичане на крайния срок по договора, но при липса на доказателства, че в този срок работата е била изпълнена и приета, исквата претенция на изпълнителя би била неоснователна.

Противно на доводите на ищеца, описаното съдържание на клаузата не обвързва дължимостта на цялото възнаграждение със забава само на една вноска от него – плащането на възнаграждението по договора не е уговорено на вноски, а за изпълнена и приета работа ежемесечно, като на посочения падеж от 7 дни след изтичане на срока на договора – 30.06.2015 г., би възникнало задължение за плащане на цялото възнаграждение от 2161836,96 лв., само ако работата е била изцяло изпълнена и приета (изрично или мълчаливо) и възнаграждение за нея не е било платено по-рано. Предвидената възможност за изпълнителя да са снабди със заповед по чл. 417 ГПК за цялото възнаграждение цели да гарантира правата му в случай че не е получил каквото и да било плащане по договора, но

при частични плащания последният би имал правен интерес да инициира производство само за неплатената част от цената, доколкото в противен случай претенцията му би била неоснователна (изцяло или частично) и същият би понесъл отговорността за разноси на насрещната страна. Цитираната клауза не предвижда и задължение за неустойка, като възраженията на ищеца в тази насока също са несъстоятелни – в текста на чл. 18 изрично е посочено, че се дължи договорената цена от 2161836,96 лв., т.е. възнаграждението за извършената работа, а не обезщетение за неизпълнено задължение на възложителя в посочения размер, поради което не може да се приеме, че посочената клауза е неустойка и в този смисъл обсъждането на възраженията на въззивника, че същата противоречи на добрите нрави, е безпредметно.

С оглед на изложеното, при съвкупна преценка на събрания доказателствен материал и след систематично тълкуване на волята на страните, обективирана в безпротиворечивите клаузи на сключения между тях договор, настоящият въззивен състав намира, че оспорената клауза на чл. 18 от договор за извършване на строително-монтажни работи от 12.11.2014 г. е действителна, а предявените иски за прогласяване на нищожността ѝ поради противоречие със закона и добрите нрави са неоснователни. Като е достигнал до идентични правни изводи, СРС е постановил правилно съдебно решение, което следва да бъде потвърдено.

При този изход на спора въззиваемите имат право на сторените по делото пред въззивната инстанция разноси, но предвид липсата на доказателства такива да са направени съдът не дължи присъждането им.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 20205162/29.10.2021 г., постановено по гр.д. № 71234/2019 г. по описа на СРС, 168 състав.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд при условията на чл. 280, ал. 1 ГПК в едномесечен срок от получаване на препис от страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____